PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS
2004 m. rugsėjo 30 d. *

Byloje T-313/02

David Meca-Medina, gyvenantis Barselonoje (Ispanija),

Igor Majcen, gyvenantis Liublijanoje (Slovėnija),

atstovaujami advokato J.-L. Dupont,

ieškovai,

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą O. Beynet ir A. Bouquet, nurodžiusių adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

* Proceso kalba: prancūzų.

palaikomą

Suomijos Respublikos, atstovaujamos T. Pynnä, nurodžiusios adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

dėl prašymo panaikinti 2002 m. rugpjūčio 1 d. Komisijos sprendimą, kuriuo atmetamas ieškovų skundas dėl Tarptautinio olimpinio komiteto (TOK), kuriuo siekta, kad kai kurios jo priimtos ir Tarptautinės plaukimo federacijos (TPF) įgyvendintos taisyklės bei su dopingo kontrole susijusi praktika būtų pripažintos prieštaraujančiomis Bendrijos taisyklėms konkurencijos ir laisvės teikti paslaugas srityje (byla COMP/38158 – *Meca-Medina ir Majcen/TOK*),

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas H. Legal, teisėjai V. Tiili ir M. Vilaras,

posėdžio sekretorius J. Palacio González, vyriausiasis administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2004 m. balandžio 21 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Teisinės ir faktinės aplinkybės

1 Tarptautinis olimpinis komitetas (toliau – TOK) yra aukščiausia Olimpinio judėjimo, kuris jungia įvairias tarptautines sporto federacijas, įskaitant Tarptautinę plaukimo federaciją (toliau – TPF), institucija.

2 TPF *Doping Control Rules* (dopingo kontrolės taisyklės, galiojusios bylos aplinkybių metu, toliau – DK) įgyvendina Olimpinio judėjimo antidopingo kodeksą plaukimo srityje. DK 1.2a taisyklė apibrėžia dopingą kaip „pažeidimą, kai draudžiama medžiaga yra randama sportininko organizmo audiniuose arba skysčiuose". Šis apibrėžimas atitinka pirmiau minėto antidopingo kodekso 2 straipsnio 2 dalį, kuriame dopingu laikomas „draudžiamos medžiagos buvimas sportininko organizme, tokios medžiagos vartojimo pripažinimas arba pripažinimas, kad taikomas draudžiamas metodas".

3 Nandrolonas ir jo metabolitai, norandrosteronas (NA) ir noretiocholanolonas (NE), (toliau kartu – nandrolonas) yra uždrausti anaboliniai preparatai. Tačiau pagal TOK ir TPF akredituotų 27 laboratorijų praktiką ir atsižvelgiant į endogeninę, tai yra natūralią, nandrolono pasigaminimo galimybę, šios medžiagos buvimas sportininkų vyrų organizmuose laikomas dopingu tik viršijus maksimalią 2 nanogramų (ng) šlapimo mililitre (ml) ribą.

4 Pagal DK 9.2a taisyklę pirmojo anabolinių preparatų vartojimo atveju sportininkas diskvalifikuojamas mažiausiai ketveriems metams, tačiau pagal DK 9.2 taisyklės paskutinį sakinį, DK 9.3 ir DK 9.10 taisykles šią sankciją galima sumažinti, jei sportininkas įrodo, kad jis draudžiamos medžiagos nevartojo sąmoningai arba kaip ši medžiaga galėjo patekti į jo kūną dėl jo neatsargumo.

5 Sankcijas taiko TPF *Doping Panel* (Dopingo komitetas), kurio sprendimus pagal DK 8.9 taisyklę galima apskųsti Sporto arbitražo teismui (toliau – SAT). SAT yra įsikūręs Lozanoje, o jį išlaiko ir administruoja nuo TOK nepriklausanti institucija – Tarptautinė sporto arbitražo taryba (toliau – TSAT).

6 SAT sprendimai gali būti skundžiami Federaliniam Šveicarijos teismui, kuris kompetentingas peržiūrėti Šveicarijoje priimtus tarptautinio arbitražo sprendimus.

7 Ieškovai yra du profesionalūs sportininkai, ilgų distancijų plaukikai, t. y. jų šaka vandens sporte prilygsta maratonui.

8 Per Salvador de Bahia (Brazilija) vykusį šios šakos pasaulio čempionatą, kuriame jie atitinkamai užėmė pirmą ir antrą vietas, 1999 m. sausio 31 d. atliekant dopingo kontrolę ieškovų organizmuose rasta nandrolono. D. Meca-Medina organizme rasta 9,7 ng/ml, o I. Majcen – 3,9 ng/ml.

9 1999 m. rugpjūčio 8 d. TPF *Doping Panel* nusprendė ieškovus diskvalifikuoti ketveriems metams.

10 Ieškovams pateikus apeliacinį skundą, SAT 2000 m. vasario 29 d. arbitražiniu sprendimu paliko galioti sprendimą dėl diskvalifikavimo.

11 2000 m. sausio mėnesį moksliniais tyrimais buvo įrodyta, kad viršijantys maksimalią leistiną ribą nandrolono metabolitų kiekiai gali susidaryti žmogaus organizme, jei vartojami kai kurie maisto produktai, pavyzdžiui, nekastruoto kuilio mėsa.

12 Atsižvelgdami į šiuos pasikeitimus, TPF ir ieškovai 2000 m. balandžio 20 d. arbitražiniu susitarimu sutarė bylą perduoti iš naujo nagrinėti SAT.

13 2001 m. gegužės 23 d. arbitražiniu sprendimu SAT ieškovų diskvalifikavimo terminą sutrumpino iki dvejų metų.

14 Dėl šio arbitražinio sprendimo apeliacinio skundo Federaliniam Šveicarijos teismui ieškovai nepateikė.

15 2001 m. gegužės 30 d. laišku pagal 1962 m. vasario 6 d. Tarybos reglamento Nr. 17, pirmojo reglamento, įgyvendinančio Sutarties (81) ir (82) straipsnius (OL 13, 1962, p. 204), 3 straipsnį ieškovai pateikė Komisijai skundą, nurodydami EB 81 ir (arba) 82 straipsnio pažeidimus.

16 Savo skunde ieškovai ginčija kai kurių TOK priimtų ir TPF įgyvendintų taisyklių bei su dopingo kontrole susijusios praktikos suderinamumą su Bendrijos taisyklėms konkurencijos ir laisvės teikti paslaugas srityje. Visų pirma maksimalios 2 ng/ml ribos nustatymas laikytinas suderintais veiksmais tarp TOK ir 27 jo akredituotų laboratorijų. Ši riba yra moksliškai nepagrįsta ir gali eliminuoti nekaltus ar tiesiog neatsargius sportininkus. Ieškovų atveju nustatytas maksimalios ribos viršijimas galėjo atsirasti dėl patiekalo, kuriame buvo nekastruoto kuilio mėsos, vartojimo. Be to, TOK priimtas objektyvios atsakomybės principas bei pakankamos nepriklausomybės nuo TOK neturinčių institucijų, kurioms pavesta sporto srityje arbitražiniu būdu spręsti bylas (SAT ir TSAT), įkūrimas sustiprina konkurencijai prieštaraujantį šios ribos pobūdį.

17 Pagal šį skundą šių taisyklių (toliau – ginčijamos antidopingo taisyklės) taikymas pažeidžia sportininkų ekonomines laisves, visų pirma užtikrintas EB 49 straipsnyje ir, konkurencijos teisės atžvilgiu, jų teises pagal EB 81 ir 82 straipsnius.

18 2002 m. kovo 8 d. laišku pagal 1998 m. gruodžio 22 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 2842/98 dėl šalių išklausymo nagrinėjant tam tikras bylas pagal EB steigimo sutarties (81) ir (82) straipsnius (OL L 354, p. 18) 6 straipsnį Komisija ieškovams nurodė, dėl kokių priežasčių nėra pagrindo patenkinti skundą.

19 2002 m. balandžio 11 d. laišku ieškovai Komisijai nusiuntė savo pastabas dėl 2002 m. kovo 8 d. laiško.

20 2002 m. rugpjūčio 1 d. sprendimu (toliau – ginčijamas sprendimas) Komisija, konkurencijos teisės požiūriu išnagrinėjusi ginčijamas antidopingo taisykles ir padariusi išvadą, kad tokios taisyklės nėra uždraustos EB 81 ir 82 straipsniuose, atmetė ieškovų skundą (ginčijamo sprendimo 33-70 punktai).

Procesas ir šalių reikalavimai

21 2002 m. spalio 11 d. ieškovai pareiškė šį ieškinį Pirmosios instancijos teisme.

22 Tą pačią dieną pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 76a straipsnį ieškovai atskiru dokumentu pateikė prašymą bylą spręsti skubos tvarka. Šis prašymas, kuriam 2002 m. spalio 25 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai pateiktose pastabose prieštaravo Komisija, Pirmosios instancijos teismo buvo atmestas.

23 2003 m. sausio 24 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai pateiktu prašymu Suomijos Respublika paprašė leisti įstoti į bylą Komisijos pusėje. 2003 m. vasario 25 d. nutartimi Pirmosios instancijos teismo ketvirtosios kolegijos pirmininkas patenkino šį prašymą. Į bylą įstojusi šalis savo pareiškimą pateikė 2003 m. balandžio 7 d.

24 Atsižvelgdamas į teisėjo pranešėjo pranešimą, Pirmosios instancijos teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį.

25 Ieškovai ir atsakovas atvyko į 2004 m. balandžio 21 d. posėdį, pateikė savo paaiškinimus žodžiu ir atsakė į Pirmosios instancijos teismo klausimus. Į bylą įstojusi šalis posėdyje nedalyvavo ir tai buvo pažymėta posėdžio protokole.

26 Ieškovai Pirmosios instancijos teismo prašo panaikinti ginčijamą sprendimą.

27 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

— atmesti ieškinį,

— priteisti iš ieškovų bylinėjimosi išlaidas.

28 Suomijos Respublika Pirmosios instancijos teismo prašo ieškinį atmesti.

Teisės normos

Šalių argumentai

29 Ieškovai ieškinį grindžia trimis teisiniais pagrindais.

30 Pagal pirmą teisinį pagrindą Komisija padarė akivaizdžią faktų ir teisės vertinimo klaidą, teigdama, kad TOK nėra įmonė Bendrijos teismų praktikos prasme.

31 Pagal antrą teisinį pagrindą Komisija padarė akivaizdžią faktų ir teisės vertinimo klaidą, teigdama, kad dėl ginčijamų antidopingo taisyklių kilęs sportininkų laisvės ribojimas nėra konkurencijos apribojimas EB 81 straipsnio prasme, nes toks apribojimas yra būdingas sporto varžybų organizavimui ir tinkamai veiklai, ir kad jis neviršija to, kas yra būtina siekiant kovos su dopingu tikslų. Komisija neteisingai taikė 2002 m. vasario 19 d. Teisingumo Teismo sprendime *Wouters ir kt.* nustatytus kriterijus (C-309/99, Rink. p. I-1577, toliau – sprendimas *Wouters*).

32 Pagal trečią teisinį pagrindą Komisija padarė akivaizdžią faktų ir teisės vertinimo klaidą ginčijamo sprendimo 71 punkte nurodydama: „Skunde nėra faktų, kurie leistų padaryti išvadą, kad valstybė narė arba asocijuota valstybė pažeidė EB 49 straipsnį. Nėra duomenų, įrodančių valstybės narės valdžios institucijos kaltę priimant aktus, kurie būtų priešingi laisvės teikti paslaugas principui".

33 Komisija, preliminariai teigusi, kad šis ieškinys yra akivaizdžiai nepagrįstas, nes juo dėl dirbtinai konkurencijos teise grindžiamų priežasčių siekiama ginčyti sportinę sankciją ir kovai su dopingu nustatytus mokslinius kriterijus, po to, atmesdama tris panaikinimo teisinius pagrindus, gina ginčijamo sprendimo argumentus. Viena vertus, Komisija tvirtina, kad ginčijamo sprendimo 37 punkte ji nurodė, jog TOK gali būti laikomas įmone, ir pridūrė, kad Olimpiniame judėjime TOK galėtų būti laikomas nacionalinių ir tarptautinių įmonių asociacijų asociacija. Kita vertus, ginčijamo sprendimo 55, 70 ir 72 punktuose Komisija teisingai nusprendė, kad

ginčijamos antidopingo taisyklės nėra uždraustos EB 81 straipsnio 1 dalyje ir 82 straipsnyje ir kad ji nepažeidė sprendime *Wouters* nustatytų principų. Be to, Komisija teisingai atmetė skundą pagal tai, kaip jis susijęs su EB 49 straipsnio pažeidimu, nes jame nebuvo duomenų, iš kurių galima padaryti išvadą, kad valstybė narė arba asocijuota valstybė padarė tokį pažeidimą (ginčijamo sprendimo 71 punktas).

34 Suomijos Respublika tvirtina, kad į sportą galima žiūrėti dviem aspektais: yra, viena vertus, tikroji sportinė veikla, kuri atlieka socialinį, vienijantį ir kultūrinį vaidmenį, bei, kita vertus, su sportu susijusi ekonominė veikla. Teisingumo Teismas yra patvirtinęs, kad Bendrijos teisė reglamentuoja sportą tik tiek, kiek jis apima ekonominę veiklą EB 2 straipsnio prasme (1974 m. gruodžio 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Walrave ir Koch*, 36/74, Rink. p. 1405, toliau – sprendimas *Walrave*, 8 punktas, 1995 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Bosman*, C-415/93, Rink. p. I-4921, toliau – sprendimas *Bosman*, 73 punktas ir 2000 m. balandžio 11 d. Sprendimo *Deliège*, C-51/96 ir C-191/97, Rink. p. I-2549, toliau – sprendimas *Deliège*, 41 punktas). Todėl tikroji sportinė veikla ir su ja susijusios taisyklės, kurioms priskirtinos antidopingo taisyklės, nepatenka į Bendrijos konkurencijos teisės taikymo sritį. Dėl šios priežasties priimdamas šį ieškinį Pirmosios instancijos teismas susilpnintų tarptautinę kovą su dopingu, o tai savo ruožtu susilpnintų tas vertybes, kurias saugo sporto organizacijos.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

35 Šis ieškinys, kuriuos siekiama, kad būtų panaikintas sprendimas, atmetantis skundą EB 81 ir 82 straipsnių taikymo procedūroje, iš esmės iškelia klausimą, ar antidopingo taisyklės gali būti ginčijamos remiantis EB 49 straipsniu, susijusiu su laisve teikti paslaugas, ir kokias pasekmes tai sukelia Bendrijos konkurencijos teisės prasme.

36 Atsakant į šį klausimą, nuo kurio priklauso bylos baigtis bei atsakymas į šalių nurodytus teisinius pagrindus ir argumentus, reikia apibrėžti ginčijamų antidopingo taisyklių pobūdį ir turinį, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką dėl EB sutarties nuostatų dėl ekonominių laisvių taikymo sporto taisyklėms ir pirmiausia dėl nuostatų, taikomų darbuotojų judėjimo laisvės, laisvės teikti paslaugas ir konkurencijos srityje.

Dėl EB sutarties nuostatų dėl ekonominių laisvių taikymo sporto taisyklėms

37 Iš pradžių reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, atsižvelgiant į Bendrijos tikslus, Bendrijos teisė reglamentuoja sportinę veiklą tik tiek, kiek ji yra ekonominė veikla EB 2 straipsnio prasme (Teisingumo Teismo sprendimo *Walrave* 4 punktas; 1976 m. liepos 14 d. Sprendimo *Donà*, 13/76, Rink. p. 1333, toliau – sprendimas *Donà*, 12 punktas; sprendimo *Bosman* 73 punktas; sprendimo *Deliège* 41 punktas ir 2000 m. balandžio 13 d. Sprendimo *Lehtonen ir Castors Braine*, C-176/96, Rink. p. I-2681, toliau – sprendimas *Lehtonen*, 32 punktas). Be to, Teisingumo Teismas pripažino, kad sportinė veikla Bendrijoje turi didelę socialinę reikšmę (sprendimo *Bosman* 106 punktas ir sprendimo *Deliège* 41 punktas).

38 Be to, tokią teismo praktiką patvirtina konferencijos dėl Amsterdamo sutarties baigiamojo akto priede pateikta deklaracija Nr. 29 dėl sporto, kurioje pabrėžiama socialinė sporto svarba ir Europos Sąjungos institucijų prašoma itin daug dėmesio kreipti į konkrečius mėgėjų sportui būdingus ypatumus. Visų pirma ši deklaracija atitinka šią teismo praktiką tiek, kiek ji apima atvejus, kai sportinė veikla laikytina ekonomine veikla (sprendimo *Deliège* 42 punktas).

39 Kai sportinė veikla turi atlygintino darbo arba už atlyginimą teikiamų paslaugų pobūdį, ji atitinkamu atveju pirmiausia patenka į EB 39 ir paskesnių straipsnių bei EB 49 ir paskesnių straipsnių taikymo sritį (sprendimo *Walrave* 5 punktas, sprendimo *Donà* 12 ir 13 punktai bei sprendimo *Bosman* 73 punktas).

40 Teisingumo Teismo nuomone, tokiu atveju šiose Sutarties nuostatose numatyti draudimai taikomi sporto srityje priimtoms taisyklėms, susijusioms su ekonominiu aspektu, kurį gali įgyti sportinė veikla. Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad taisyklės, numatančios perėjimo kompensacijų, perleidžiant profesionalius žaidėjus, mokėjimą tarp klubų (perleidimo sąlygos) arba ribojančios profesionalių žaidėjų, kurie yra kitų valstybių narių piliečiai, kuriuos šie klubai gali registruoti rungtynėse, skaičių (klubų komandų sudarymo taisyklės) arba be objektyvių tik sportui svarbių arba skirtinga žaidėjų padėtimi paremtų priežasčių nustatančios žaidėjams iš kitų valstybių narių kitokius perėjimo terminus (sąlygos dėl perėjimo terminų), patenka į šių sutarties nuostatų taikymo sritį ir joms taikomi jose numatyti draudimai (žr. atitinkamai sprendimo *Bosman* 114 ir 137 punktus, sprendimo *Lehtonen* 60 punktą ir 2003 m. gegužės 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Deutscher Handballbund*, C-438/00, Rink. p. I-4135, toliau – sprendimas *Kolpak*, 56–58 punktus).

41 Kita vertus, šiose Sutarties nuostatose numatyti draudimai nėra susiję su išimtinai sportinio pobūdžio taisyklėmis, tai yra taisyklėmis, susijusiomis su vien tik sportą liečiančiais klausimais ir nebūdingomis ekonominei veiklai (sprendimo *Walrave* 8 punktas). Tokios taisyklės, priklausančios nuo specifinio sporto varžybų pobūdžio ir aplinkybių, yra būdingos sporto rungtynių organizavimui bei tinkamai eigai, ir negali būti laikomos Bendrijos laisvo darbuotojų judėjimo bei laisvės teikti paslaugas normų apribojimu. Tokiomis aplinkybėmis buvo nuspręsta, kad išimtinai sportinio pobūdžio taisyklėmis, tai yra tokiomis, kurios dėl savo pobūdžio nepatenka į EB 39 ir 49 straipsnių taikymo sritį, laikomas nacionalinių komandų sudarymo klausimas (sprendimo *Walrave* 8 punktas ir sprendimo *Donà* 14 punktas) bei taisyklės, susijusios su sporto federacijų vykdoma jų narių, kurie gali dalyvauti tarptautinėse aukšto lygio varžybose, atranka (sprendimo *Deliège* 64 punktas). Šioms taisyklėms taip pat priskirtinos ir „žaidimo taisyklės" siaurąja prasme, pavyzdžiui, rungtynių

trukmę arba žaidėjų skaičių nustatančios taisyklės, turint omeny, kad sportas gali egzistuoti ir veikti tik pagal tam tikras taisykles. Tačiau šis pirmiau minėtų Sutarties nuostatų taikymo srities susiaurinimas turi apsiriboti tik savo objektu (sprendimo *Walrave* 9 punktas; sprendimo *Donà* 15 punktas; sprendimo *Bosman* 76 ir 127 punktai; sprendimo *Deliège* 43 punktas ir sprendimo *Lehtonen* 34 punktas).

42 Reikia pažymėti, kad minėtuose sprendimuose Teisingumo Teismas nepasisakė dėl atitinkamų sporto taisyklių santykio su Sutarties nuostatomis dėl konkurencijos (šiuo klausimu žr. sprendimo *Bosman* 138 punktą; sprendimo *Deliège* 36–40 punktą ir sprendimo *Lehtonen* 28 punktą). Tačiau teismo praktikos nustatyti principai, susiję su Bendrijos nuostatų laisvo asmenų judėjimo ir laisvės teikti paslaugas srityje taikymu sporto taisyklėms, taip pat galioja ir Sutarties nuostatoms dėl konkurencijos. Aplinkybė, kad išimtinai sportinio pobūdžio taisyklės nėra būdingos ekonominei veiklai, iš kurios, Teisingumo Teismo nuomone, išplaukia, kad jos nepatenka į EB 39 ir 49 straipsnių taikymo sritį, taip pat reiškia, kad jos nėra susijusios su ekonominiais konkurencijos santykiais, o iš to išplaukia, kad jos nepatenka ir į EB 81 ir 82 straipsnių taikymo sritį. Ir atvirkščiai, nors ir sporto srityje priimtos, tačiau ne išimtinai sportinės taisyklės, susijusios su ekonominiu aspektu, kurį gali turėti sportinė veikla, patenka tiek į EB 39 ir 49, tiek į 81 ir 82 straipsnių taikymo sritį ir atitinkamu atveju gali pažeisti šiose nuostatose užtikrintas laisves (šiuo klausimu žr. generalinio advokato C. O. Lenz išvados byloje *Bosman*, Rink. p. I-4930, 253–286 punktus, ir ypač 262, 277 ir 278 punktus; generalinio advokato G. Cosmas išvados byloje *Deliège*, Rink. p. I-2553, 103–112 punktus; generalinio advokato S. Alber išvados byloje *Lehtonen*, Rink. p. I-2685, 110 ir 115 punktus) bei tapti EB 81 ir 82 straipsnių taikymo procedūros objektu.

43 Atsižvelgiant į šiuos motyvus reikia apibrėžti antidopingo taisyklių pobūdį ir šioje byloje ginčijamų antidopingo taisyklių pobūdį.

Dėl ginčijamų antidopingo taisyklių pobūdžio

44 Reikia pažymėti, kad nors aukšto lygio sportas tapo daugiausia ekonomine veikla, tai nesumenkina teiginio, jog kova su dopingu neturi ekonominių tikslų. Kova su dopingu siekiama išsaugoti, pirma, sporto dvasią (*fair play*), be kurios tiek mėgėjų, tiek profesionalų sportas nustotų juo būti. Kovai su dopingu pateisinti pakanka vien tik šio išimtinai socialinio tikslo. Antra, ir tiek, kiek dopingo preparatai sukelia neigiamas fiziologines pasekmes, šia kova siekiama apsaugoti sportininkų sveikatą. Todėl dopingo draudimas, kaip konkreti *fair play* principo forma, yra sporto taisyklių dalis.

45 Be to, reikia pabrėžti, kad sporto veiksmas iš esmės yra neracionalus ir ne ekonominis, net ir tada, kai sportininkas jį atlieka vykdydamas profesionalią sportinę veiklą. Kitaip sakant, net ir tuo atveju, kai sporto veiksmą atlieka profesionalas, dopingo draudimas ir antidopingo taisyklės yra išimtinai susijusios su ne ekonominiu šio sporto akto aspektu, kuris ir sudaro jo esmę.

46 Šie svarstymai atsispindi 1999 m. gruodžio 1 d. Bendrijos paramos kovai su dopingu sporte plane (COM(1999) 643 galutinis), pagal kurį dopingas „simbolizuoja sporto ir vertybių, kurias jis tradiciškai atstovavo, priešingybę", 1998 m. rugsėjo 29 d. Komisijos darbo dokumente „Bendrijos veiksmų sporte raida ir perspektyvos", kuris nurodo, kad „sportas atlieka moralinį vaidmenį visuomenėje", suteikdamas „vertybių, susijusių su *„fair play"*, solidarumu, garbinga konkurencija (ir) komandine dvasia", ir 1999 m. gruodžio 10 d. Komisijos pranešime Europos Vadovų Tarybai dėl egzistuojančių sporto struktūrų išsaugojimo ir visuomeninės sporto funkcijos išlaikymo Bendrijoje (COM(1999) 644 galutinis, dar vadinamas „Helsinkio pranešimu"), pagal kurį „sportui būdingos taisyklės pirmiausia yra „žaidimo taisyklės", o „jų tikslas yra neiškraipyti konkurencijos".

47 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, reikia pripažinti, kad dopingo draudimas grindžiamas išimtinai sportinėmis, taigi su ekonomika nesusijusiomis priežastimis. Ši išvada, atsižvelgiant į teismo praktiką ir šio sprendimo 37–42 punktuose nurodytus motyvus, reiškia, kad antidopingo taisyklės, kaip ir sprendimuose *Walrave, Donà* ir *Deliège* Teisingumo Teismo nagrinėtos taisyklės, nepatenka į Sutarties nuostatų dėl ekonominių laisvių, pirmiausia EB 49, 81 ir 82 straipsnių, taikymo sritį. Antidopingo taisyklės yra glaudžiai susijusios su sportu siaurąja prasme.

48 Šioje byloje Pirmosios instancijos teismas mano, kad tokia pat išvada taikytina ginčijamų antidopingo taisyklių atžvilgiu.

49 Viena vertus, iš bylos matyti, kad ginčijamomis antidopingo taisyklėmis nesiekiama diskriminacinių tikslų. Ieškovai niekad neteigė, kad šio sprendimo 3 punkte numatyta maksimali riba selektyviai taikoma kai kuriems sportininkams ar jų grupėms, siekiant juos pašalinti iš varžybų. Tokio diskriminavimo atveju Sutarties nuostatų dėl ekonominių laisvių taikymo srities susiaurinimas, Teisingumo Teismo pripažintas išimtinai sportinio pobūdžio taisyklėms (sprendimo *Walrave* 9 punktas), aiškiai negalėtų būti taikomas atitinkamoms taisyklėms. Iš tikrųjų toks susiaurinimas neapsiriboja tik savo objektu, tai yra „garbingo lenktyniavimo ir kitų sporto idealų" apsauga (minėtos generalinio advokato Cosmas išvados byloje *Deliège*, 50 ir 74 punktai). Taigi tokios taisyklės neišvengtų Sutarties nuostatų dėl ekonominių laisvių taikymo srities ir galėtų pažeisti šias laisves, o jei atitinkamos taisyklės pažeidžia konkurencijos normas, nustatyti tokį pažeidimą ir pagal EB 81 bei 82 straipsnius pritaikyti sankcijas turi Komisija.

50 Kita vertus, Pirmosios instancijos teismas mano, kad argumentai, kuriais ieškovai dviem skirtingais aspektais bando paneigti išimtinai sportinį ginčijamų antidopingo taisyklių pobūdį, yra atmestini.

51 Dėl pirmojo aspekto ieškovai teigia, kad ginčijamos antidopingo taisyklės pažeidžia jų ekonomines laisves, nes sukelia jiems ekonominių suvaržymų.

52 Tokia motyvacija, kuri reiškia, kad taisyklės negali būti išimtinai sportinės, jei sukelia ekonominių apribojimų, prieštarauja Teisingumo Teismo praktikai.

53 Todėl, kai, pirma, sporto taisyklės sukelia ekonominių suvaržymų sportininkams profesionalams ir, antra, kai kuriems iš šių sportininkų šios taisyklės atrodo per griežtos, atsiranda ginčas ir iškyla klausimas, ar šių taisyklių pobūdis yra išimtinai sportinis (taisyklės, dėl kurių priimti sprendimai *Walrave, Deliège* ir *Donà*), ar susijęs su sportinės veiklos ekonominiu aspektu (taisyklės, dėl kurių priimti sprendimai *Bosman, Lehtonen ir Kolpak*).

54 Dėl pirmojo aspekto ieškovai dar pridūrė, būtent posėdyje, kad dėl tariamai neproporcingo savo pobūdžio ginčijamos antidopingo taisyklės pažeidžia Sutartyje užtikrintas ekonomines sportininkų laisves. Kitaip sakant, nors ir nebūdamos diskriminuojančios, taisyklės dėl šio neproporcingumo ir tiek, kiek yra neproporcingos, nebėra antidopingo taisyklės ir išimtinai sportinės.

55 Tokiam argumentavimui negalima pritarti. Nėra abejonių, kad ginčijamos nuostatos savo pobūdžiu yra antidopingo taisyklės. Visų pirma jomis nesiekiama diskriminuojančių tikslų. Todėl, jei jos apsiriboja savo objektu, tai yra kova su dopingu ir sportinės dvasios išsaugojimu, net įrodžius tariamai neproporcingą šių taisyklių pobūdį, jos neprarastų išimtinai sportinių taisyklių pobūdžio ir jų teisėtumas netaptų

priklausomas nuo vertinimo pagal ekonominius konkurencijos teisės kriterijus. Be to, patys ieškovai pripažįsta šių tikslų teisėtumą.

56 Dėl antro aspekto ieškovai savo ieškinio pareiškime nurodo, kad ginčijamos antidopingo taisyklės buvo grindžiamos ne vien altruistiniais ir sveikatos sumetimais, bet ir TOK ekonominiais sumetimais ir visų pirma iš esmės teisėtu rūpesčiu, kad Olimpinių žaidynių ekonominis potencialas nebūtų sumenkintas dėl su dopingu susijusių skandalų. Šį teiginį reikia atmesti tiek, kiek tvirtinama, kad ginčijamos antidopingo taisyklės nėra išimtinai sportinio pobūdžio.

57 Tai, kad priimant ginčijamas antidopingo taisykles TOK motyvu galėjo būti ir rūpestis, kuris, pačių ieškovų nuomone, buvo teisėtas, išsaugoti Olimpinių žaidynių ekonominį potencialą, savaime nepanaikina išimtinai sportinio šių taisyklių pobūdžio.

58 Be to, net jei būtų įrodyta, o tai nėra padaryta šiuo atveju, kad TOK veikė vadovaudamasis išimtinai savo ekonominiais interesais, reikia manyti, kad jis nustatė geriausiai moksliškai pagrįstą maksimalią ribą. Reikia manyti, kad TOK yra ekonomiškai suinteresuotas, jog antidopingo taisyklės būtų moksliškai kuo tikslesnės, kad būtų užtikrintas geriausias sporto varžybų lygis ir visuomenės susidomėjimas bei išvengta skandalų, kuriuos gali sukelti sistemingas nekaltų sportininkų diskvalifikavimas.

59 Iš to išplaukia, kad ieškovų argumentas, grindžiamas tuo, kad tariamai per žemos maksimalios leistinos ribos nustatymas atitinka TOK ekonominius interesus, nėra nei veiksmingas, nei įtikinantis, ir todėl atmestinas.

60 Dėl ginčijamo sprendimo Pirmosios instancijos teismas mano, kad yra teisinga šio sprendimo preambulės motyvuojančiosios dalies 72 punkte Komisijos pateikta išvada, jog „šios taisyklės ir praktika nėra uždraustos (EB) 81 ir 82 straipsniuose numatytose nuostatose".

61 Tam, kad prieitų prie šios išvados, Komisija, ginčijamo sprendimo 40 punkte nurodžiusi, jog ginčijamų antidopingo taisyklių suderinamumo su EB 81 straipsniu vertinimui reikalingas tyrimas dėl to, ar tomis teisinėmis ir ekonominėmis aplinkybėmis, kuriomis jos įgyvendinamos, jų tikslas arba poveikis riboja konkurenciją, iš karto pažymėjo, kad jomis nesiekiama riboti konkurenciją. Komisijos nuomone, tai yra priemonės, kurios skirtos tik kovai su dopingu ir kurių vienintelis tikslas yra užtikrinti, kad bus nustatyti ir nubausti sportininkai, kurie savo elgesiu pažeidžia jiems nustatytas pareigas dėl draudžiamų medžiagų ir draudžiamų metodų vartojimo (ginčijamo sprendimo 41 punktas). Dėl poveikio konkurencijai Komisija teigė, kad ginčijamų antidopingo taisyklių poveikis galėtų riboti sportininko veiksmų laisvę, bet toks ribojimas nebūtinai reiškia konkurencijos ribojimą EB 81 straipsnio prasme, nes jis gali būti būdingas sporto varžybų organizavimui ir tinkamai eigai (ginčijamo sprendimo 42 punktas). Po to ginčijamame sprendime Komisija, remdamasi sprendimu *Wouters*, padarė išvadą, kad ginčijamos antidopingo taisyklės yra glaudžiai susijusios su tinkama sporto varžybų eiga, kad jos yra būtinos veiksmingai kovai su dopingu ir sportininkų veiksmų laisvės ribojimas neviršija to, kas būtina šiam tikslui pasiekti. Todėl, Komisijos nuomone, jos nėra uždraustos EB 81 straipsnyje (ginčijamo sprendimo 55 punktas).

62 Posėdyje, atsakydama į Pirmosios instancijos teismo klausimą, Komisija patikslino, kad ginčijamas sprendimas grindžiamas šio sprendimo 37 ir 41 punktuose minėtais sprendimais *Walrave, Donà* ir *Deliège*, taigi išimtinai sportiniu ginčijamų antidopingo taisyklių pobūdžiu. Ji pridūrė, kad išimtinai sportinių ginčijamų antidopingo taisyklių turinį konkurencijos teisės požiūriu ir sprendime *Wouters* nustatytu

metodu ji nagrinėjo tik „subsidiariai" ir „papildomai". Pirmiausia Komisija norėjo užsitikrinti, kad ginčijamos antidopingo taisyklės nėra diskriminuojančios.

63 Dėl šio klausimo Pirmosios instancijos teismas primena, kad skunde nebuvo nurodyta, jog ginčijamos antidopingo taisyklės buvo diskriminuojančios. Priešingai, neginčytina, kad jos taikomos visiems sportininkams. Šis nustatytas faktas yra numanomas iš ginčijamo sprendimo, kurio 50 punkte jis paminėtas.

64 Dėl platesnio klausimo, susijusio su, kaip teigia Komisija, subsidiariu ir papildomu ginčijamų antidopingo taisyklių nagrinėjimu konkurencijos teisės požiūriu, Pirmosios instancijos teismas mano, kad toks nagrinėjimas nebuvo reikalingas dėl šių taisyklių išimtinai sportinio pobūdžio ir atsižvelgiant į sprendimus *Walrave, Donà* ir *Deliège.*

65 Be to, reikia pažymėti, kad ši byla skiriasi nuo bylos, kurioje priimtas sprendimas *Wouters.* Byloje *Wouters* nagrinėjamos taisyklės buvo susijusios su elgesiu rinkoje – advokatų ir auditorių tinklo sudarymu – ir taikomos iš esmės ekonominei, tai yra advokato, veiklai. Tačiau šiuo atveju nagrinėjamos taisyklės yra susijusios su elgesiu – dopingu – kurio negalima, neiškreipiant sporto esmės, sutapatinti su elgesiu rinkoje, ir jos taikomos sportinei veiklai, kuriai iš esmės nebūdingi ekonominiai motyvai, kaip nurodyta šio sprendimo 45 punkte.

66 Todėl Pirmosios instancijos teismas mano, kad nuoroda į sprendime *Wouter* naudotą metodą bet kuriuo atveju negali paneigti ginčijamame sprendime priimtos Komisijos išvados, pagal kurią ginčijamos antidopingo taisyklės nepatenka į EB 81 ir 82 straipsnių taikymo sritį, nes ši išvada paremta teiginiu, kad ginčijamos antidopingo taisyklės yra išimtinai sportinės.

67 Dėl šio išimtinai sportinio taisyklių pobūdžio ieškovų reikalavimai dėl ginčijamų antidopingo taisyklių priskirtini sporto taisyklėms ir sporto ginčus sprendžiančių institucijų kompetencijai. Šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas primena, kad ieškovai tik iš dalies pasinaudojo apskundimo galimybėmis. 2001 m. gegužės 23 d. SAT arbitražinio sprendimo jie neapskundė Federaliniam Šveicarijos teismui.

68 Atsižvelgdamas į nurodytų argumentų visumą Pirmosios instancijos teismas pripažįsta, kad grindžiant šį ieškinį ieškovo nurodyti trys teisiniai panaikinimo pagrindai yra netinkami. Pirmi du teisiniai pagrindai dėl Komisijos akivaizdžios faktų ir teisės vertinimo klaidos, TOK laikant įmone ir taikant sprendimo *Wouters* kriterijus Bendrijos teismų praktikos prasme, yra paremti neteisinga prielaida, kad ginčijamos antidopingo taisyklės patenka į konkurencijos teisės sritį. Trečias teisinis pagrindas dėl Komisijos akivaizdžios vertinimo klaidos, taikant EB 49 straipsnį, remiasi klaidinga prielaida, kad ginčijamos antidopingo taisyklės patenka į šią nuostatą. Todėl šie teisiniai pagrindai atmestini, jų toliau nenagrinėjant.

69 Dėl šių priežasčių ieškinys atmestinas kaip nepagrįstas, nepatenkinant ieškovų prašymo išklausyti du mokslo ekspertus kaip liudininkus.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

70 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi ieškovai pralaimėjo bylą, jie pagal atsakovo pateiktus reikalavimus padengia bylinėjimosi išlaidas. Be to, pagal šio reglamento 87 straipsnio 4 dalį į bylą įstojusios valstybės narės padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (ketvirtoji kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. Nurodyti ieškovams padengti savo ir Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

3. Suomijos Respublika padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Legal Tiili Vilaras

Paskelbta 2004 m. rugsėjo 30 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris

H. Jung

Pirmininkas

H. Legal